

## }PROGRAMA No. 0435

### 1 REYES

#### Cap. 22:16 - 53

Pe programa ohasava'ekuépe, ja'ékuri pe capítulo 22 Primer Libro Reyes pegua, ha'eha ambue capítulo iñextrañaova Ñandejára Ñe'ëme. Ko'a peve jahechákuri rey norte pegua Acab rembiapo. Ja'ékuri, amo sur gotyo, ambue mburuvicha ojupihague oisämbyhy haguä ha héra Josafat. Ha'ékuri rey marangatu, ha katu ojäpókuri alianza Acab ndive. Ha, mba'ére piko oïta alianza rey marangatu Josafat ha rey iñañaitéva Acab ndive? Mba'ére piko ojogueraha porä raka'e pe iñenemigo natural ndive? Mba'érepa ha'ekuéra ojäpókuri alianza contranatural? Iñextraño, ha katu, ja'ékuri jahechakuaataha tenondeve Joram, Josafat ra'y omendahague Atalía, Acab ha Jezabel ñemoñare ndive. Péva ha'e tembiasä omendahápe Ñandejára ra'y yvy arigua ñemoñare ndive. Peteï creyente ha peteï inconverso omenda jave, katuete pe creyente orekóta jeiko vai isuegro ndive. Péva ha'e tembiasä omendahápe Ñandejára ra'y kuimba'e ñemoñare ndive. Nde, angirü che rendúva, remenda ramo Aña ñemoñare ndive, nde suegro ohechakuaáta reiko haguä katuete jejopy vaípe.

Jahechákuri avei Acab, rey Israel pegua, ojerure hague Josafatpe omoirü haguä chupe, ohóvo oñorairö Ramot Galaadpe. Ramot Galaad pegua ha'ékuri peteïva umi táva tuichavéva tribu Gad rehegua ha upe táva rehe oñemomba'ékuri rey Siria pegua. Ja'ékuri peteïva umi mba'e ojechupytyséva upe ñorairö rupive ha'ehague Israel oñemomba'e jey upe távare. Ha vaicha, Acab ovy'ákuri orekóvo Josafat ñemoirü sur gotyo. Ha katu, ohejava'eräkuri umi mba'e oïháicha. Josafat opytava'eräkuri mombyry ko mba'égui. Ojäpysakava'eräkuri upe he'iva'ekuére profeta Micaías. Ñambyasy niko kuimba'e Aña mba'éva ha kuimba'e Ñandejára mba'éva oreko rehe alianza oñondive. Upe conflicto ndaha'ékuri Josafat mba'e. Galaad ndaha'ékuri Josafat mba'e. Ha'ékuri Acab mba'e. Upe ñorairö Acab mba'e.

Jahechákuri Josafat ojeroviágui Ñandejárare, oikuaasékuri Ñandejára rembipota upe ojejúvare. Oikuaase mba'épa he'i Ñandejára, upévare he'i Acabpe oporandu haguä

Ñandejára Ñe'ë rehe. Upémarö, rey Israel pegua ombyatýkuri umi 400 profeta ha oporandu chupekuéra ohova'eräpa oñorairö Ramot Galaad peguápe téräpa opytátante hógape. Jahechákurí opavavénte he'ihague chupe oho haguä oñorairö, Ñandejára ome'ëtagui chupe upe táva. Josafat katu ndogueroviái umi maranduhára japu he'íva'ekue. Josafat orekókuri discernimiento espiritual. Upévore oporandúkuri: *"Ndaipóripa ápe ambue Ñandejára maranduhára ñaporandu haguä chupe?"*

Acab upémarö ogueruka Micaíaspe, ha'éva pe orador sobremesa rehegua. Ja'ékuri oguahëvo Micaías he'ihague hese: *"...che ndacha'ei hese."* Josafat upérö he'íkuri Acabpe: "Ani ere upéicha" "Naiporái ere nderecha'eiha kuimba'e Ñandejára mba'évare." Máva he'íkuri peteĩ kuimba'épe iñangirünguéra ndoikuaa poráiha chupe; upeichavéramo jepe, ndocha'éiva hese oikuaa poräha chupe. Peteíteĩ kuimba'e ohechakuaava'erä oguerekoha enemigo hekoitépe. Ñe'ë poräite ikatuva'ekue Acab he'i Micaías rehe niko: *"...ndacha'ei hese."*

Ja'ékuri, añetehápe, Micaías ha'étakuri angirü añete Acab araka'eve ndoguerekoiva'ekue. Acab ndoikuaáinte upéva. Micaías ikatúkuri he'i apóstol Pablo he'ihaguéicha, amo kuatione'ë Gálatas, capítulo 4, versículo 16pe: *"Ha ko'ágä, ndache a'evéita nga'u piko pende rehe, ha'e haguére peëme añetegua?"* Aiporö, oguerúkuri Micaíaspe mburuvicha guasu renondépe.

Jahechákurí ojapo haguä Josafat mba'ejerure, Acab omondókuri peteĩ tembiguái ogueru haguä Micaíaspe hendapekuéra. Ha Micaías oikuri aguĩ upégui. Acab omoĩgui chupe cárcelpe. Pe koty oihápe mburuvicha guapyha Micaías ohechákurí tembiasa pukaräva. Upépe oikuri 400 maranduhára he'íva Acabpe: "Ejupi endyry katu. Ñandejára omoíta chupekuéra nde pópe" Peteíva umi profeta, ojapo ambueve mba'e. Omoĩ iñakäre vakä ratĩ hierro guigua ha he'i: *"Ko'ä vaka ratime rendyrýta sirio kuérare ha rehundipáta."* ¡Pejesarekomína! Mokói mburuvicha guasu oguapýva iguapyhápe ha umi 400 profeta he'i joa: "Ejupi eñorairö sirio kuéra ndive ha ndepu'akáta hesekuéra." Jahechákurí avei, Acab rembiguái ohohague ogueru

Micaíaspe rey renondépe. Upe tembiguái he'íkuri Micaíaspe: “Ha’ese ndéve peteĩ mba’e. Opavavete umi profeta he’i hína marandu porã meme. He’i hikuái reype oho haguã oñorairõ, osẽ porãtagui upépe. Upéva niko mburuvicha guasu ohenduse. Nde ereva’erã avei upéicha. Upéicha rejapórõ repyta porã jeýta rey renondépe.” Ha, upe oficial oguerovia oipytyvõha Micaíaspe. Micaías katu ombohováikuri upe tembiguáipe he’ívo chupe: “*Ñandejára he’ikávante he’itaha.*” Micaías ohechakuaa upe ojehuva’ekue. Ohechákurí mokõive mburuvichápe ha umi Baal maranduhára japu ijererekuéra he’íva marandu añete’y. Opavavénte he’íkuri upe Acab ohenduséva.

Ja’ékuri avei Micaíaspe guarã upe ohecháva ha’ékuri tembiasá pukarã. Upévare, ha’e avei he’i marandu ojevy’avénte haguã, he’i upe rey Acab ohenduséva oñembohoryvo hese. Roguerovia upérõ oipuruhague ñe’ẽ pohýi. Micaías he’íkuri Acabpe: “*Endyry katu ha nde pu’akáta hese, Ñandejára ome’ẽtagui ndéve.*” Acab oikuaákuri upe mbohováí rupi, Micaías oñembohoryhague hese. Ha ñamoñe’ẽ Primer Libro Reyes capítulo 22, versículo 16pe:

***1 Reyes 22:16 “...remombe’u haguã chéve upe añeteguánte Ñandejára rérape.”***

Rey Acab he’íkuri Micaíaspe: “Aikuaa reñembohoryha che rehe, araka’eve nderéiva ambuekuéra profeta he’íva.” Upémarõ, Micaías ombohováí chupe, he’íva versículo 17 ha 18pe:

***1 Reyes 22:17-18 “...ko kuimba’e araka’eve ndahe’íriha iporäva, ivaívante voi.”***

Upéi Micaías omoambue hova ha he’i Ñandejára momarandu. Israel pegua rey he’i upémarõ Josafatpe: “Nda’éi voi piko ndéve ko kuimba’e araka’eve ndahe’íriha iporäva, ivaívante voi he’i che rehe?” Upémarõ Micaías he’i chupe: “Nañe’ẽmbái gueteri. Aguerekove ha’eva’erã ndéve ha tekotevẽ rehendu.” Upémarõ, omombe’u peteĩ parábola, upe parábola pukarã ha mbojovakerã. Ha nde, nderejuhúmo’ái koichagua parábola, uvei rejuhúta reguahẽ

vove oihápe Ñandejára Jesucristo mbo'epykuéra amo evangelio según San Lucaspe, pe parábola juez injusto rehegua. Ha Ñandejára, angirü che rendúva, ndaha'ei juez injusto. Ha Micaías oñe'ëve gueteri rey Acabpe ha he'i chupe jajuhúva Primer Libro Reyes capítulo 22, versículo 19 guive, 23 peve:

***1 Reyes 22:19-23 “...japu ko'ä ne maranduhára jurúpe ha péicha ne runditaha.”***

Ajépa hendape'y upe Micaías he'iva'ekue? Ikatu piko Ñandejára ojapo aty guasu oporandu haguä mba'épa ikatu ojapo? Angirü che rendúva, Ñandejára oikuaa porä mba'épa ojapova'erä, ha noikotevëi consejo mba'eveichagua. Upéi, he'i Micaías, osëhague peteï espíritu michïva ha oñemoï Ñandejára renondépe ha he'i chupe: “*Che ajapóta.*” Ha Ñandejára oporandu chupe mba'éichapa ojapóta. Upe espíritu ombohováï: “*...amoingéta japu opa mburuvicha guasu maranduhára jurúpe.*” Ha Ñandejára ombohováï chupe: “Nde katu ne akä porä. Tereho ha ejapo upéva.” Upémarö, pe espíritu japu rehegua oho ha ojapo hembiapo, ha upéicha Micaías he'i umi maranduhára ijapuha. Jahecha mba'épa ojuhúkuri upéi, ñamoñe'ë versículo 24 guive, 27 peve:

***1 Reyes 22:24-27 “...pan ha ynte toy'u, che aju jey peve ñorairöhágui.”***

Sedequías, pe falso profeta ohovapete Micaíaspe. Upéva ha'ékuri insulto tuichaitéva. Ombohováivo upe insulto vaiete Sedequías ojapova'ekue, Micaías he'i chupe oguahëtaha ára ágä umi falso profeta okañymbataha okyhyjégui. Ha upe ára oguahëta Acab omano vove ha Israel guakuéra katu osë vaíta ñorairöhápe. Upérö, Sedequías oikuaáta añeteha. Ha jajevývo Acab gotyo he'íkuri chupe, upéva oï versículo 28pe:

***1 Reyes 22:28 “...Pya'ete Micaías he'íkuri: pehendü tavaguakuéra.”***

Micaías he'íkuri Acabpe ndojevymo'äiha upe ñorairöhágui. Ha ojevýramo, upéva he'ise

Ñandejára noñe'ëihague Micaías rupive. Ha upéi ojevývo tavagua gotyo he'i: "Añetehápe nderejevymo'äigui, Acab, aipota tavagua ohendu ha upéi tohechakuaa upe ha'éva añeteha." Jajuhu upéi, umi versículo oúvape, Acab omanohague. Ñamoñe'ë versículo 29 al 33:

***1 Reyes 22:29-33 "...ohechávo ndaha'eiha Israel ruvicha guasu, nomuñavéi chupe."***

Israel ohókuri oñorairö. Ojesareko upe he'iva'ekuére umi maranduhára japu. Ha, mba'épa ojuhúkuri? Israel guakuéra operdékuri upe ñorairö. ¡Achijárange Josafat! tekotevëkuri okañy, ha'e añoite upe oñemondeva'ekue mburuvicha guasúicha. Acab katu omondékuri ambue ao. Upéva he'ise, ha'ehague oporombotavýva umi mba'épe jepe. Oipe'ákuri ijao mburuvicha guasu rehegua ha omonde peteĩ soldado ao. Ha oje-erirö guare ikárrope, oñeha'ákuri okañy. Ñamoñe'ë ko'ágã versículo 34 ha 35:

***1 Reyes 22:34-35 "...ka'aru katu omano, pe huguy niko osyry ikárrogui."***

Peteíva umi soldado kuéra apytépe ohechakuaa orekoha ambue flecha opoi'ÿre. Oipe'a, omohenda árkope ha opoi chugui. Ha'ete upe flecha rehe oíva Acab réra. Oho upe ñu oñeñorairöha rupi he'íramo guáicha: "Acab, moöpa reime? Roheka hína." Upe flecha ojuhu Acabpe ha ojuka chupe. Nomano pya'éiri. Acab he'íkuri ikárro rerekuápe, oguenohë haguã chupe upe tendágui. He'íkuri chupe: "Embojere nde kárro ha che renohë ñorairöhágui. Namanoséi ko'ápe." Ha ñamoñe'ë versículo 36 guive, 38 peve:

***1 Reyes 22:36-38 "...ou oheréi Acab ruguykue, Ñandejára he'i haguéicha."***

Upéva he'ise, kuarahy oikévo, Israel guakuéra oñanipa upégui, ohopa hogayguakuérape, ipu'akágui hesekuéra siriokuéra. Jahecha avei jaguakuéra oheréi hague Acab ruguykue. Upéicha ojuhúkuri Nabot parraltýpe, upépe Acab oñohëkuri Nabot ruguy. Ha upépe jagua kuéra oheréikuri avei Acab ruguy. Peteĩ kuimba'e oñotýva, angirü che rendúva, upéva avei

omono'ö jeýta. Mba'érehépa? Ñandejárape ndaikatúi ñambotavy. Ndaikatúi ñasë porä angaipa reheve. Avave nose poräi angaipa reheve. Ñandejára ha'e upe oisämbyhyva ko yvy ha ijerekuépe oíva. Ñamoñe'ë ko'ágä Primer Libro Reyes capítulo 22, versículo 39 ha 40:

***1 Reyes 22:39-40 "...Acab omano ha hendaguépe oisämbyhy ita'ýra Ocozías."***

Omanóvo Acab, ojupi hendaguépe mburuvicha guasu ramo Israelpe norte gotyo, ita'ýra Ocozías. Ko'ágä, jajeíta sapy'aite reino del nortegui, pe reino Israel pegua jahecháva hína ko'a peve, ha jajesarekóta sur gotyo, reino Judá pegua rehe. Ñamoñe'ë Primer Libro Reyes capítulo 22, versículo 41 guive, 49 peve:

***1 Reyes 22:41-49 "...igente kuéra omoirü imba'évape umi ivárkope. Ha Josafat ndoipotáí."***

Ro'e haguéicha, Josafat ha'ékuri kuimba'e ojeroviáva Ñandejárape. Oikuaasékuri Ñandejára rembipota hekovépe guarä. Ha upévare oikókuri chugui rey marangatu. Jajuhu chupe ko'ápe, he'ihápe: "*Josafat oiko hekópe itúva Asa oiko haguéicha. Hembiaipo porä Ñandejára renondépe.*" Ha jajuhu versículo 42pe Josafat sy rera. He'i ñandéve Josafat sy ha'ehague Azuba, Silhi rajy. Upéva he'ise Azuba ha'ehague avei responsable imemby Josafat heko porä haguére. Upéva he'ise, Azuba oinfluencia porä hague imemby Josafat rekovépe. Upéva ojehechakuaa, ha'égui mburuvicha hembiaipo poräva'ekue Ñandejára renondépe.

Iñinteresante jahechakuaa upe tembiapo ojavova'ekue Asa, Josafat ru, ohundipa haguäicha sodomita kuéra oíva'ekue upe tetäme, opyta jey heseguakuéra. Upéi ojupíkuri mburuvicha ramo ita'ýra Josafat, ha he'i versículo 46pe: "*omosëva'ekue sodomita kuéra hembýva.*" Upéva he'ise, ohundihague pe homosexualidad. Upéva he'i ñandéve Josafat avei ndoguerohoryiete hague upe plaga. Angirü che rendúva, tuicha iñambue, upe Josafat rembiapo ohundi haguä pe homosexualidad ha mba'e vaiete, avei ñemotí jahecháva ko'ágä rupi ñande tavakuérape, umívape oñeñcha'ä ojelegaliza mba'e vaiete ha'éva pe

homosexualidad.

Iporäitéta niko umi omyañáva pe homosexualidad legalización, ohechakuaa Ñandejára ndoguerohoryiha, uvei okondena pe homosexualidad, avei ombopy'ajere chupe upe mba'e. Ha umi oguerohoryva ko tembiapo, oñemoi hina Ñandejára rehe, ha'éva Juez justo ha santo. Jajevy ko'ágä Primer Libro Reyes, capítulo 22pe ha ñamoñe'ë versículo 50:

***1 Reyes 22:50 "...Upéi oisämbyhy hendaguépe ita'yra Joram."***

Omanóvo Josafat, reino sur guápe, Judápe ojupíkuri mburuvicha guasu ramo, Joram Josafat ra'y. Ñamohu'ä haguä ko capítulo 22, jajevy jey reino del nortepe ha umi mbohapy versículo paha ko capítulo pegua, omombe'u ñandéve mba'éichapa raka'e Ocozías. Ñamoñe'ë versículo 51 guive, 53 peve:

***1 Reyes 22:51-53 "...ojapo haguéicha itúva, ombopochývo Israel Járape."***

Ocozías ñeisämbyhy norte gotyo, mbykýkuri. Oisämbyhýkuri dos año mínte. Héra oï avei umi mburuvicha guasu hembiapo vaiva'ekue Israelpe norte gotyo. He'i versículo 52pe: *"Hembiapo vai Ñandejára renondépe."* Ko'ápe jajuhu oñe'ëha Ocozías sy rehe. He'i: *"oguata isy rape rupi."* Ha jaikuaa Ocozías sy ha'ehague Jezabel, Acab rembireko. Jahechámakuri mba'éichapakuri Jezabel. Ha'ékuri kuña iñaáva ha hembiapo ky'áva. Upépe oï pe influencia vai Ocozías rekovépe. Ha upévare, katuite Ocozías hembiapo vaíkuri Ñandejára renondépe, ombopochýkuri Ñandejárape, Israel Járape. Ñañe'ëvéta Ocozías rekove rehe jaike vove ñande estudio Segundo Libro Reyespe.

Ha péicha opa ko capítulo 22, avei opa ñande estudio Primer Libro Reyes pegua. Ñandejára pytyvö rupive pe programa oútavape, ñakontinuáta Antiguo Testaméntope ha ñañepyrüta jaestudia Segundo Libro Reyes. Romokyre'y orempirü jey haguä upe estudio bíblico aja. Jajojuhu jey peve ha Ñandejára tanderovasa ndéve ha nde rogayguápe!